

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2014 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
(ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

A1.

Ο συγγραφέας πραγματεύεται το φαινόμενο του ανθρωπισμού στη σύγχρονη εποχή. Αρχικά προσδιορίζει την έννοια της ανθρωπιάς ως συμμετοχής στα προβλήματα των συνανθρώπων. Έπειτα, τη συγκρίνει με την παλαιότερη έννοια του «ανθρωπιστή» ως ατόμου που ανιδιοτελώς προσφέρει τις υπηρεσίες του σε όλους αδιακρίτως τους ανθρώπους. Υποστηρίζει ότι η συχνή ανάγκη για φαινόμενα ανθρωπιάς στη σύγχρονη εποχή αποδεικνύει την ψυχική ταλαιπωρία του ανθρώπου και την ανάγκη για την εξεύρεση λύσεων. Διευκρινίζει, όμως, ότι η ανθρωπιά έχει αποκτήσει πια διαφορετική σημασία για τον καθένα λόγω της ανεξέλεγκτης χρήσης της. Η ανθρώπινη απληστία επιβεβαιώνει της αλλοίωση της ανθρωπιάς. Καταλήγει ότι η ανθρωπιά πρέπει να αποδεικνύεται και να επιβεβαιώνεται διαρκώς με πράξεις που διαφοροποιούν τους σπουδαίους ανθρώπους από τους πραγματικά «ανθρωπιστές».

B1.

[Η ανθρώπινη λαιμαργία, η δίψα της ευζωίας δεν αφήνει τόπο για ευγενικά αισθήματα. Κάτι περισσότερο: τα ευγενικά αισθήματα θεωρούνται ξεπερασμένα.]

Η απληστία που χαρακτηρίζει τους ανθρώπους της σύγχρονης εποχής τους απομακρύνει από τις ηθικές αξίες, τα υψηλά ιδανικά και τον ανθρωπισμό. Είναι γεγονός πως σε μια κοινωνία καταναλωτική το άτομο μένει στάσιμο σε πρωτόγονα ένστικτα, χωρίς να εξελίσσεται σε ηθική οντότητα. Η ανάγκη του, δηλαδή, να αποκτήσει ολοένα και περισσότερα αγαθά, ώστε να καλύψει τις πολλαπλές του

ορέξεις, τον οδηγεί να θεωρεί απαρχαιωμένες τις αξίες όπως η ευγένεια, η καλοσύνη και συνάμα οποιαδήποτε πρακτική τις εκφράζει. Καταληκτικά, η ανθρώπινη συμπεριφορά φαίνεται να προδίδει αδυναμία και να καθιστά ευάλωτο εκείνον που την εκδηλώνει οπότε το άτομο που επιζητά την ευτυχία καταλήγει να υιοθετεί απάνθρωπες μεθόδους για την κατάκτησή της.

B2. α)

Η παράγραφος αναπτύσσεται με:

α) **ορισμό** [οριστέα έννοια: *ανθρωπιά*, γένος: *λέξη/ όρος (κοινόχρηστος)*, ειδοποιός διαφορά: *συμβαίνει... μεγάλη*]

β) **παράδειγμα** [*Ο Ντυνάν, για παράδειγμα...εν ειρήνη*»]

Εναλλακτικά:

γ) **αιτιολόγηση** [*γιατί συμβαίνει η ανταλλακτική του αξία να είναι πολύ μεγάλη*]

B2. β)

έτσι: συμπέρασμα-αποτέλεσμα

ωστόσο: αντίθεση-εναντίωση

B3. α)

δαπανάται, ξοδεύεται

συλλογική, καθολική, διεθνής

αλλοιώσεις, παραμορφώσεις

πλήρως, ολοκληρωτικά

ευημερίας, καλοπέρασης

B3. β)

ιδιωτικός, ατομικός

αποχή, αποστασιοποίηση

αυτοεπιβεβαιώνεται, αυτοεπαληθεύεται, αυτοπραγματώνεται

άγνοια, αμάθεια

αποσπασματικής, διακεκομμένης, ασυνεχούς

B4. α)

«αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής»: παράθεση αυτούσιας φράσης – εξάρτηση από το λεκτικό ρήμα «έλεγαν»

«Ερυθρού Σταυρού»: όρος/τίτλος – έμφαση σε ονομασία φορέα - οργανισμού

B4. β)

(μια έκφραση) ... αδειάζει (§5)

γλυκιά ζεστασιά (§5)

δίψα της ευζωίας (§5)

Εναλλακτικά:

Οικουμενική ψυχή (§3)

...ένας κόσμος ... που ακτινοβολεί παντού (§6)

Γ1. Άρθρο: Ο Ανθρωπισμός στο Νέο Αιώνα

Πρόλογος

Ο Ανθρωπισμός συνδέεται με την καλλιέργεια της ψυχής και του σώματος για την εκδήλωση του σεβασμού και της αγάπης προς την αξία άνθρωπος. Αποβλέπει στην ολόπλευρη καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του ανθρώπου. Έχει σα σκοπό να τον λυτρώσει από την άγνοια και να αναπτύξει αρμονικά τις σωματικές, πνευματικές και ηθικές δυνατότητές του. Αποτελεί επιτακτικό αίτημα της εποχής μας και προτάσσει την τιμιότητα, την ευσυνειδησία και τη δικαιοσύνη.

Φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς στην εποχή μας

1. Η αξιοπρεπής υλική διαβίωση υπονομεύεται από φαινόμενα:

α) οικονομικής εξαθλίωσης, β) ανεργίας, γ) πενιχρών αμοιβών, δυσαναλόγων προς την προσφερόμενη εργασία, δ) μορφές αναγκαστικής εργασίας (π.χ. εργασία ανηλίκων). Το χρησιμοθηρικό πνεύμα της σύγχρονης εποχής και ειδικότερα το ανελέητο κυνηγητό του κέρδους ερμηνεύουν την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

2. Η απουσία κρατικής μέριμνας για τη δημιουργία της πρέπουσας ιατρικής και νοσοκομειακής υποδομής θέτει σε κίνδυνο την υγεία των πολιτών.

3. Ρατσιστικές αντιλήψεις αναβιώνουν και οι κοινωνίες χωρίζονται σε ευνοουμένους και αδικημένους.

4. Η έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας αποτελεί εκδήλωση βαρβαρότητας και απανθρωπιάς σε έναν κόσμο που έχει εξοικειωθεί με το θάνατο και την οίμωγή των θυμάτων.

5. Φαινόμενα λασπολογίας, σκανδαλοθηρίας και ενασχόλησης με την ιδιωτική ζωή ανθρώπων θίγουν την ανθρώπινη ελευθερία και αξιοπρέπεια.

6. Σε πολιτικό επίπεδο, δημαγωγοί καπηλεύονται όνειρα και φιλοδοξίες, εφαρμόζουν τις αρχές του μακιαβελισμού, επιβάλλουν αυταρχικά καθεστώτα και δε διστάζουν να αιματοκυλήσουν λαούς, θέλοντας να ικανοποιήσουν τις προσωπικές

τους φιλοδοξίες. Η φαυλότητα κατά την άσκηση της εξουσίας υποκρύπτει συχνά πολιτικές σκοπιμότητες και συμφέροντα σε βάρος της ανθρώπινης αξίας.

7. **Το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των λαών πλήττεται** από τη δυνατότητα των ισχυρών να ελέγχουν τους ανίσχυρους οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά.

8. **Το πολιτιστικό περιβάλλον υποβαθμίζεται** (φθορά μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς, πρόχειρη ανοικοδόμηση κ.ά.), ενώ η μαζική παραγωγή προϊόντων υποκουλτούρας βυθίζει στο σκοταδισμό της αμάθειας. **Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής** και απειλεί την ύπαρξη του ίδιου του ανθρώπου.

Δραστηριότητες, ατομικές και συλλογικές, που αποσκοπούν στον περιορισμό αυτού του ελλείμματος

A. Ατομικές:

1. Ιδιαίτερα σήμερα εν μέσω οικονομικής και ανθρωπιστικής κρίσης, το μόνο μέσο στον περιορισμό του ελλείμματος είναι η **αλληλεγγύη και η ενσυναίσθηση**.

- Μονάχα στο διπλανό μας μπορούμε να βασιστούμε κι εκείνος σε εμάς, ώστε να επιτευχθεί η ειρήνη, η ομόνοια, η ανάδειξη της ανθρωπιάς.

- Η πρόοδος του ατόμου δεν πηγάζει, ως αγαθό, μόνο από τον εαυτό του, αλλά και από το κοινωνικό σύνολο.

2. **Ένταξη του πολίτη σε ιδιωτικούς ή Μη Κυβερνητικούς φορείς** για την ανάδειξη φαινομένων απανθρωποποίησης, **υλική προσφορά ακόμη και από το υστέρημά του**.

- Η **βίωση των αρχών της δικαιοσύνης και του σεβασμού προς τον άνθρωπο** εξαρτώνται από την αποδοχή των «χριστιανικών παραγγελμάτων» για αγάπη προς τον πλησίον.

3. **Εθελοντική συμμετοχή του ατόμου** σε προγραμματισμένες δράσεις Εκκλησίας, Πολιτείας, Δήμων, Μ.Κ.Ο., τηλεοπτικών καναλιών.

B. Συλλογικές:

1. **Η πολιτεία θα πρέπει να μεριμνήσει για τη δημοκρατική λειτουργία των θεσμών**, για τον περιορισμό της οικονομικής δυστυχίας, για την εδραίωση ενός κράτους δικαίου, όπου θα γίνεται σεβαστή η ανθρώπινη αξία.

- Η τοποθέτηση του ανθρώπινου όντος από την πολιτεία ως κεντρικής αξίας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τίποτα να μην είναι πάνω από τον άνθρωπο και κανένας άνθρωπος να μη θεωρείται υποδεέστερος του άλλου.

2. **Οι φορείς κοινωνικοποίησης** και ιδιαίτερα η οικογένεια και η εκπαίδευση να γαλουχήσουν τους νέους με αρχές, που θα τους οδηγήσουν στην **ηθικοπνευματική ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους**. Αυτή παρεμποδίζει την υποταγή στα ένστικτα, ενισχύει τον έλεγχο της συνείδησης και αποτρέπει τις επιμεμπτές πράξεις σε βάρος των αδύναμων κοινωνικών ομάδων.

- Είναι αναγκαία η **απόκτηση κοινωνικής συνείδησης**, ώστε να πάψει ο ατομικισμός να τροφοδοτεί τρόπους συμπεριφοράς ενάντια στον άνθρωπο.

3. Η ανάληψη πρωτοβουλιών από διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις είναι επιβεβλημένη για να καταπολεμηθούν η φτώχεια, η ανέχεια, η αδικία και η κοινωνική δυστυχία.

- **Οργανωμένες αποστολές σε περιοχές που πλήττονται από τα φαινόμενα έλλειψης ανθρωπιάς.**

4. Η ανθρωποκεντρική στροφή του πολιτισμού θα επιτρέψει την υποταγή των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δραστηριοτήτων σε έναν υπέρτατο σκοπό την ηθική ανάκαμψη και τη δημιουργία ενός κόσμου πραγματικών ανθρώπων.

5. Τα Μέσα ενημέρωσης ως φορείς διακίνησης ιδεών και πληροφοριών να δημοσιοποιούν και να καταγγέλλουν τα φαινόμενα ελλείμματος ανθρωπιάς και να παρακινούν τους πολίτες σε συλλογική δράση.

Επίλογος

Για να επιτευχθεί ο Ανθρωπισμός χρειάζεται ο άνθρωπος να πλησιάσει τον εαυτό του και το συνάνθρωπο και οι ηθικές αξίες να αποκτήσουν το προβάδισμα έναντι των υλικών αξιών. Απέναντι στην απογοητευτική πραγματικότητα ο σύγχρονος άνθρωπος οφείλει να προβάλλει σθεναρή αντίσταση. Η εποχή μας δεν έχει ανάγκη μόνο από θεωρητικές αναλύσεις των συμπτωμάτων της απανθρωποποίησης, αλλά κυρίως χρειάζεται αγώνες και ορισμένες φορές θυσίες για την υπέρβασή της.

WWW.ΟΕΕΒ.ΕΛ